

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Błażejczyk

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2018 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) sp. z o.o. sp. kom. z siedzibą w F.

z udziałem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości z siedzibą w W.

o zabezpieczenie przed wszczęciem postępowania roszczenia o ustalenie

postanawia:

1. udzielić (...) sp. z o.o. sp. kom. z siedzibą w F. zabezpieczenia powództwa o ustalenie, że oświadczenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości z dnia 23 lipca 2018r. o rozwiązaniu umowy z dnia 9 czerwca 2017r. o dofinansowanie nr (...) (...): „(...)” zmienionej aneksem z dnia 18 lipca 2017r. było bezskuteczne **poprzez:**

nakazanie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wykonania umowy z dnia 9 czerwca 2017r. o dofinansowanie nr (...) (...): „(...)” zmienionej aneksem z dnia 18 lipca 2017r. na dotychczasowych warunkach, zgodnie z jej treścią, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie z powództwa (...) sp. z o.o. sp. kom. z siedzibą w F. przeciwko Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości o ustalenie;

2. oddalić wniosek w pozostałym zakresie;

3. wyznaczyć (...) sp. z o.o. sp. kom. z siedzibą w F. dwutygodniowy termin od doręczenia odpisu postanowienia na wniesienie pozwu wszczynającego postępowanie – pod rygorem upadku zabezpieczenia.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 7 września 2018r. (data nadania) (...) sp. z o.o. sp. kom. z siedzibą w F. wniosła o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania roszczeń wnioskodawcy o:

1. ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c., że oświadczenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości z dnia 23 lipca 2018r. o rozwiązaniu umowy z dnia 9 czerwca 2017r. o dofinansowanie nr (...) (...): „(...)” zmienionej aneksem z dnia 18 lipca 2017r. było bezskuteczne;

ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia wniosku z pkt 1:

2. ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c., że uprawniony w sposób należyty wykonuje umowę z dnia 9 czerwca 2017r. o dofinansowanie nr (...) (...): „(...)” zmienionej aneksem z dnia 18 lipca 2017r., zaś umowa ta obowiązuje i wiąże jej strony;

poprzez:

1. nakazanie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wykonania umowy z dnia 9 czerwca 2017r. o dofinansowanie nr (...) .03.02.01- (...) -00 (...): „(...)” zmienionej aneksem z dnia 18 lipca 2017r. na dotychczasowych

warunkach, zgodnie z jej treścią, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie z powództwa (...) sp. z o.o. sp. kom. z siedzibą w F. przeciwko Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości o ustalenie;

2. zakaz wykluczania wnioskodawcy z udziału w jakichkolwiek postępowaniach prowadzonych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości umożliwiających otrzymanie pomocy finansowej w formie wsparcia, pożyczki lub instrumentu finansowego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie z powództwa wnioskodawcy przeciwko Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości o ustalenie.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że pismem z dnia 23 lipca 2018r. obowiązany złożył oświadczenie o rozwiązaniu zawartej z uprawnionym umowy, wskazując jako podstawę rozwiązania § 16 ust. 1 w zw. z § 16 ust. 2 pkt 6 umowy, które w ocenie uprawnionego jest bezskuteczne, gdyż wbrew stanowisku obowiązanego nie doszło do przedstawienia przez uprawnionego fałszywego lub niepełnego oświadczenia lub dokumentu, które mogłyby uzasadniać rozwiązanie umowy w trybie § 16 (wniosek- k. 3-8).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 730 § 2 k.p.c. sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku, natomiast w myśl art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Według art. 730¹ § 2 k.p.c. interes prawny istnieje, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. W doktrynie podkreśla się, że osiągnięcie celu postępowania w sprawie w rozumieniu art. 730¹ § 2 k.p.c. wiązać należy z rodzajem ochrony prawnej, której udzielenia żąda się w postępowaniu cywilnym. O istnieniu podstawy zabezpieczenia można więc mówić wtedy, gdy bez zabezpieczenia ochrona prawna udzielona w merytorycznym orzeczeniu w sprawie okaże się niepełna (A. Jakubecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, Zakamycze, 2005, wyd. II).

Natomiast roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie jest znaczna szansa na jego istnienie, co nie wyklucza tego, iż w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego, sąd poczyni odmienną ocenę (postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie: z 27 kwietnia 2006 r. I ACz 468/08 - LEX nr 516571 i z 28 grudnia 2006 r. I ACz 1129/06 - LEX nr 516576). Wymóg uprawdopodobnienia, a nie dowiedzenia istnienia roszczenia, oznacza zwolnienie strony, obciążonej ciężarem takiego uprawdopodobnienia, z obowiązku zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 k.p.c.). Do uprawdopodobnienia roszczenia nie jest natomiast wystarczające samo tylko przedstawienie gołosłownych twierdzeń co do okoliczności, które roszczenie to miałyby uzasadniać.

Rozpoznając pierwszą konieczną do udzielenia zabezpieczenia przesłankę, Sąd uznał, iż wnioskodawca uprawdopodobnił roszczenie o ustalenie, że oświadczenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości z dnia 23 lipca 2018r. o rozwiązaniu umowy z dnia 9 czerwca 2017r. o dofinansowanie nr (...) na realizację projektu: „(...)” zmienionej aneksem z dnia 18 lipca 2017r. było bezskuteczne.

Po pierwsze, zdaniem Sądu istnieje prawna możliwość uznania w tym trybie wypowiedzenia umowy za bezskuteczne. Żądania wnioskodawcy wynikają ze stosunku o charakterze cywilno-prawnym. W zasadzie powództwo o ustalenie jest niedopuszczalne, gdy istnieje możliwość wytoczenia powództwa o świadczenie. W takich sytuacjach brak jest bowiem interesu prawnego, gdyż ustalenie jest tylko przesłanką do uwzględnienia roszczenia o świadczenie (zob. orz. SN z 19.10.1959 r., 4 CR 537/58, NP 1960, Nr 9, s. 1229; zob. wyr. SN z 20.10.1970 r., II CR 190/70, Legalis). Interes prawny w ustaleniu stosunku prawnego będzie istniał wyjątkowo obok możliwości dochodzenia świadczenia wówczas, gdy ze spornego stosunku wynikają jeszcze dalsze skutki, których dochodzenie powództwem o świadczenie nie jest możliwe lub na razie nie jest aktualne (zob. orz. SN z 11.9.1953 r., I C 581/53, Legalis; por. też wyr. SN z 2.6.2006 r., I PK 250/05, Legalis). Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna

zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające z błędnego przekonania co do przysługiwania powodowi określonych uprawnień, ryzyko naruszenia w przyszłości jego praw. W przypadku gdy dojdzie już do naruszenia prawa, w związku z którym powodowi służy roszczenie o świadczenie (danie, czynienie, zaniechanie, znoszenie), wyłączona jest możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, skoro sfera podlegająca ochronie jest w takiej sytuacji szersza, a rozstrzygnięcie o różnicy zdań w stanowiskach stron nabiera charakteru przesłankowego (wyr. SN z 15.3.2002 r., II CKN 919/99, Legalis).

Zdaniem Sądu na dzień wniesienia wniosku wnioskodawcy nie przysługują inne środki prawne (w szczególności powództwa o zapłatę ani też postępowania wytoczone przez obowiązanego, w których mógłby wykazać swoje racje), co wskazuje na istnienie interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c.

Jak wynika z przedstawionego przez wnioskodawcę dokumentu wypowiedzenia Umowy z dnia 23 lipca 2018 r. (k. 71-72), podstawą dokonania tej czynności przez PARP było przedłożenie przez wnioskodawcę na etapie składania wniosku o dofinansowanie fałszywego dokumentu promesy udzielenia pożyczki finansowej w celu uzyskania finansowania, co miało stanowić podstawę do rozwiązania umowy o dofinansowanie zgodnie z § 16 ust. 2 pkt 6 umowy. Zgodnie z powołanym w wypowiedzeniu przepisem umowy PARP mógł rozwiązać umowę w przypadku, gdy w celu uzyskania dofinansowania, na etapie realizacji projektu lub jego trwałości, beneficjent przedstawił fałszywe lub niepełne oświadczenia lub dokumenty (umowa k. 23).

Z treści wypowiedzenia nie wynika jednak na jakiej podstawie PARP uznał, że przedłożona promesa udzielenia pożyczki leasingowej był dokumentem sfalszowanym. Na podstawie cytowanego w wypowiedzeniu stanowiska (...) SA (następcy prawnego (...) SA) stwierdzić można jedynie, że osoba, która podpisała promesę nie posiadała pełnomocnictwa do jej przygotowania i podpisania w imieniu (...) SA oraz że dokument nie widnieje w aktach przejętych od tej spółki. Te informacje nie dają jednak podstaw do przyjęcia, że przedłożony dokument jest dokumentem fałszywym, a więc nieautentycznym, podrobionym – w szczególności na podstawie treści informacji wydaje się, że osoba która podpisała dokument była pracownikiem (...) SA. Tymczasem trudno przyjąć, aby mogło być skuteczne wypowiedzenie umowy oparte jedynie o podejrzenia, a nie stwierdzenie określonego stanu rzeczy.

Co więcej, zasadnie wskazuje uprawniony, że jeszcze przed zawarciem umowy z PARP, pismem z dnia 12 maja 2017r. (k. 68), PARP został poinformowany o zmianie źródła finansowania zewnętrznego projektu. Co więcej, strony w dniu 18 lipca 2017r. zawarły aneks dotyczący zmiany źródeł finansowania (k. 69). Po podpisaniu aneksu, uprawniony w dniu 28 marca 2018r. ponownie zwrócił się do obowiązanego z wnioskiem o zmianę banku kredytującego. Obowiązany odpowiedział, że zgodnie z umową o dofinansowanie zmiana banku udzielającego kredyt jest dopuszczalna, a wystarczającym jest jedynie przesłanie umowy kredytowej i to już po jej zawarciu (korespondencja- k. 70). Skoro w tych okolicznościach doszło 9 czerwca 2017 roku do zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, to nie sposób uznać, aby kwestionowany obecnie dokument – promesa pożyczki leasingowej miał znaczenia dla zawarcia tej umowy.

W związku z powyższym należy uznać, że istnieją dostatecznie uprawdopodobnione podstawy do uznania wypowiedzenia umowy przez PARP za bezskuteczne, a tym samym do wystąpienia przez wnioskodawcę z powództwem o ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia (zob. np. wyrok SN z dnia 10 czerwca 2011 r., II CSK 568/10).

Odnosnie do drugiej przesłanki udzielenia zabezpieczenia, tj. istnienia interesu prawnego w jego udzieleniu, sąd nie ma wątpliwości, że taki interes po stronie wnioskodawcy istnieje, ponieważ brak udzielenia stosownego zabezpieczenia spowoduje powstanie szkody w majątku wnioskodawcy. Zgłoszone roszczenie służy kontynuowaniu umowy o dofinansowanie i uzyskaniu umówionych w niej środków. Przedwczesne wypowiedzenie umowy spowoduje nie tylko zaprzestanie finansowania projektu wskazanego w umowie, ale i konieczność zwrotu kwot już pobranych. Dochodzenie i ściąganie tych kwot – w przypadku potwierdzenia uprawdopodobnionego przez wnioskodawcę braku podstaw do wypowiedzenia umowy – spowoduje powstanie po jego stronie wymiernej szkody odpowiadającej co najmniej kwocie dofinansowania. W związku z tym ewentualny przyszły wyrok ustalający bezskuteczność wypowiedzenia nie byłby w stanie odwrócić wszystkich negatywnych skutków, jakie wnioskodawca poniósłby do czasu wydania prawomocnego wyroku w sprawie, a tym samym brak zabezpieczenia poważnie utrudniłby osiągnięcie celu

postępowania w sprawie, co uzasadnia udzielenie wnioskodawcy zabezpieczenia roszczenia głównego. W związku z tym nie było potrzeby orzekania o zabezpieczeniu roszczenia ewentualnego.

Zgodnie z art.755 § 1 pkt 1 k.p.c. jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności sąd może unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania. Zgodnie zaś z art. 730¹ § 3 k.p.c. przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązane nie obciążać ponad potrzebę. W myśl zaś art. 755 § 2¹ przepisu art. 731 nie stosuje się, jeżeli zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków.

Mając powyższe na uwadze sąd udzielił zabezpieczenia roszczenia poprzez tymczasowe unormowanie sytuacji stron, nakazując obowiązanemu dalsze wykonywanie umowy zgodnie z jej treścią, uznając, że tylko ten środek zabezpieczenia zapewni należytą ochronę interesu prawnego wnioskodawcy, nie obciążając jednocześnie obowiązanego, którego sytuacja prawna nie ulegnie zmianie w porównaniu do sytuacji sprzed wypowiedzenia umowy. Zarysowany we wniosku spór pomiędzy stronami dotyczy dalszego obowiązywania umowy. Ewentualne podejmowanie przez obowiązanego działań zakładających ustanie stosunku umownego prowadziłyby do naruszenia praw uprawnionego. Zniweczyłyby też możliwość osiągnięcia celu postępowania, którym jest dalsze trwanie umowy.

Zbędne było zaś udzielenie wnioskodawcy zabezpieczenia poprzez zakazanie wykluczania (...) sp. z o.o. sp. kom. z siedzibą w F. z udziału w jakichkolwiek postępowaniach prowadzonych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości umożliwiających otrzymanie pomocy finansowej w formie wsparcia, pożyczki lub instrumentu finansowego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie z powództwa wnioskodawcy przeciwko Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości o ustalenie, gdyż brak powyższego wykluczenia gwarantuje wnioskodawcy już samo udzielenie zabezpieczenia poprzez nakazanie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wykonania umowy z dnia 9 czerwca 2017r. na dotychczasowych warunkach. Zgodnie bowiem z art. 6b ust. 3 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 9 listopada 2000r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wnioskodawca jest z chwilą rozwiązania umowy wykluczony z możliwości ubiegania się i otrzymania pomocy finansowej w formie wsparcia, pożyczki lub instrumentu finansowego realizowanych przez PARP przez okres 3 lat od rozwiązania umowy. Skoro jednak Sąd udzielił wnioskodawcy przedmiotowego zabezpieczenia, nie doszło do spełnienia przesłanek ze wskazanego powyżej artykułu. W związku z tym w tym zakresie wnioski o zabezpieczenie podlegały oddaleniu.

Termin na wytoczenie powództwa został określony na podstawie art. 733 k.p.c.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

Zarządzenie: (...).